

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 14665

Tarih : 23.10.2025

10/3302

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Diyarbakır'ın Lice ilçesinde yaşanan ve resmi kayıtlara göre en az 17 kişinin yaşamını yitirdiği, yüzlerce ev ve işyerinin yakıldığı, binlerce yurttaşın zorla göç ettirildiği 22 Ekim 1993 tarihli olayın tüm yönleriyle araştırılması, faillerin cezasız bırakılmasına neden olan yargısal süreçlerin incelenmesi, benzer olaylarda görülen cezasızlık politikalarının ortadan kaldırılması ve geçmişle yüzleşmenin toplumsal barışın inşasındaki rolünün ortaya konulması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

22 Ekim 1993 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesi, Jandarma Bölge Komutanı Tuğgeneral Bahtiyar Aydın'ın şüpheli ölümü sonrası askerî birlikler tarafından kuşatılmış; evler, işyerleri ve sokaklar zırhlı araçlardan, helikopterlerden açılan ateşle hedef alınmıştır. Saldırılarda 16'sı sivil, biri asker olmak üzere 17 kişi yaşamını yitirmiş, 401 ev ve 242 işyeri ağır hasar almış, binlerce yurttaş göç etmek zorunda kalmıştır. Dönemin OHAL Bölge Valiliği verilerine göre Licé'nin 13 bin 665 olan nüfusu iki gün içinde 2 bine düşmüştür.

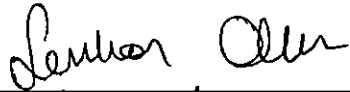
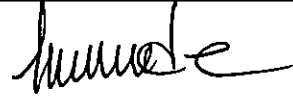
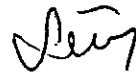
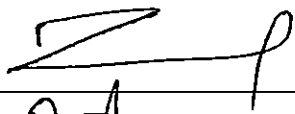
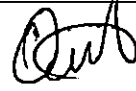
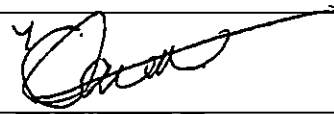
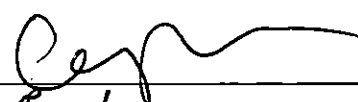
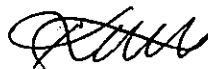
Katliamın mağdurlarının başvurusu üzerine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 15 Haziran 2001 tarihli kararında Türkiye'nin *yaşam hakkı ihlali* gerçekleştirdiğini tespit etmiş, "dostane çözüm" kapsamında 2 milyon 5 bin sterlin tazminat ödenmiştir. Bu karar, Türkiye'nin uluslararası hukuk önünde sorumluluğunu kabul ettiği anlamına gelmiş; ancak iç hukukta faillerin cezalandırılması yönünde hiçbir irade ortaya konulmamıştır.

Olaydan 20 yıl sonra, 21 Ekim 2013 tarihinde hazırlanan iddianamede yalnızca iki sanık dönemin Diyarbakır Jandarma Alay Komutanı Eşref Hatipoğlu ve Üsteğmen Tünay Yanardağ yer almış; dava Diyarbakır'dan Eskişehir'e, oradan da İzmir'e taşınmıştır. Yıllar süren yargılama boyunca tanıklar dinlenmemiş, keşif yapılmamış, deliller toplanmamış; sanıkların ifadeleri "kaçak duruşmalarla" alınmıştır. 7 Aralık 2018'de verilen beraat ve düşme kararlarının ardından Hatipoğlu'nun Ağustos 2022'de vefatıyla birlikte Yargıtay 3. Ceza Dairesi dosyayı "inceleme için" yerel mahkemeye iade etmiş; ancak İzmir 1. Ağır Ceza Mahkemesi 2023 yılında "sanık kalmadığı" gerekçesiyle dosyayı düşürmüştür. Böylece 17 insanın ölümüne yol açan bu olay hiçbir fail tespit edilmeden kapatılmıştır.

Lice Katliamı yalnızca bir bölgesel trajedi değil, Türkiye'deki *cezasızlık kültürünün* kurumsallaşmasının dönüm noktalarından biridir. Cizre, Dargeçit, Kulp, Kızıltepe, Sur ve Nusaybin gibi birçok yerde yaşanan benzer olaylarda da failler yargılanmamış, devlet görevlileri korunmuş, mağdurların adalet talebi karşılanmamıştır. Bu sistematik tutum, hukuk devleti ilkesini fiilen askıya almış; "güvenlik" adı altında yürütülen politikalar, uluslararası hukuk açısından *insanlığa karşı suçlar* kapsamına girebilecek eylemlere dönüşmüştür.

Yargılama sürecinde yaşananlar dosyaların yıllarca bekletilmesi, davaların iller arası taşınması, sanıkların korunması, tanıkların susturulması, delillerin yok edilmesi yalnızca Lice'de yaşanan adaletsizliği değil, Türkiye'nin son 30 yılına damga vuran cezasızlık rejimini de görünür kılmaktadır. Bugün Lice Katliamından 32 yıl sonra, hâlâ ne faillerin isimleri mahkeme kararıyla tespit edilebilmiş, ne de kaybedilen yaşamların hesabı sorulabilmiştir. Bu durum, yalnızca mağdurların değil, tüm toplumun adalet duygusunu zedelemekte; barış, yüzleşme ve demokratikleşme süreçlerini imkânsız hale getirmektedir.

Toplumun ortak vicdanını derinden yaralayan bu olayın ve benzeri katliamların aydınlatılması; devletin geçmişte işlediği ağır insan hakları ihlalleriyle yüzleşmesi, kalıcı bir barış ve hukuk devleti ilkesinin tesisi için tarihsel bir zorunluluktur. Bu bağlamda Licé Katliamı'nın tüm yönleriyle araştırılması, sorumluların belirlenmesi, yargılama sürecinde yaşanan hukuksuzlukların nedenlerinin açığa çıkarılması ve cezasızlığın önlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılması kurulması gerekmektedir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	İĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	